

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, Mire Kovačić predsjednice vijeća, Biserke Kalauz i Lidije Vukičević, članica vijeća, te sudskog savjetnika Filipa Mihaljevića, zapisničara, u upravnom sporu tužitelja Hrvatske gospodarske komore, Z., protiv tuženika Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, Z., uz sudjelovanje zainteresirane osobe udruge F., Z., zastupane po predsjedniku udruge N. K., radi prava na pristup informacijama, na sjednici vijeća održanoj 31. kolovoza 2021.

presudio je

Odbija se tužbeni zahtjev za poništavanje rješenja Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, KLASA: UP/II- 008-07/21-01/263, URBROJ: 401-01/05-21-2 od 10. svibnja 2021.

Obrazloženje

1. Oспоравanim rješenjem tuženika Povjerenika za informiranje, po žalbi udruge Futurist, poništeno je rješenje Hrvatske gospodarske komore, KLASA: 008-02/19-04/12, URBROJ:311-02-02-02/47-21-10 od 1. veljače 2021. (točka 1. izreke rješenja), te predmet vraćen prvostupanjskom tijelu na ponovni postupak (točka 2. izreke rješenja).

2. Tužitelj u tužbi navodi obrazloženje osporavanog rješenja tuženika. Ističe da je sukladno Zakonu o Hrvatskoj gospodarskoj komori („Narodne novine“ 66/91. i 77/93.) članku 1., samostalna stručno poslovna organizacija koja promiče, zastupa i usklađuje zajednice interese svojih članica pred državnim i drugim tijelima u zemlji i inozemstvu. Navodi da se sredstva za rad osiguravaju iz članarine koju plaćaju članice te prihoda od naknada za usluge i drugih izvora (članak 20. Zakona), a podaci o financiranju javno su dostupni na stranicama Hrvatske gospodarske komore i putem nalaza državne revizije. Smatra da tuženik u obrazloženju ne navodi okolnosti kojima je utvrđivao nepostojanje zlouporabe, odnosno ne navodi činjenice koje spominje a odnose se na subjektivni i objektivni element zlouporabe. Ističe da se činjenice koje navodi tuženik odnose na postojanje javnog interesa a ne na odsutnost malicioznosti podnositelja zahtjeva. Smatra da tuženik pogrešno navodi da se financira iz proračunskih sredstava. Ističe da tuženik nije postupio sukladno članku 115. stavku 3. Zakona o općem upravnom postupku. Navodi da na strani podnositelja zahtjeva postoji i subjektivni i objektivni element zlouporabe prava uzimajući u obzir ne samo konkretni slučaj već širi kontekst. Ističe da podnositelj zahtjeva zahtjeve podnosi u okviru projekta „HOK i HGK narodu“, koji je započeo 1. siječnja 2018. te je o tome obavijestio i HOK i HGK, a okolnosti samog projekta su

specifične, jer su naručitelji projekta političke stranke, dok je provoditelj projekta udruga građana. Tužitelj navodi ciljeve predmetne udruge te ističe da se cjelokupan pristup projektu u smislu namjere podnositelja zahtjev očituje i informacijama o stanju projekta. Ističe da javni interes u ovom slučaju ne postoji već postoji interes određenih političkih stranaka za ukidanjem „neodgovornih komora“ koje su i naručitelj projekta, a navedeno proizlazi i iz aktivnosti podnositelja zahtjeva u medijima pred najavljene političke izbore. Smatra da to potvrđuje kako se ostvarivanje prava na pristup informacijama i podnošenje zahtjeva ostvaruje u svrhu političkog aktivizma. Ističe da javni interes, kod podnositelja zahtjeva nije zastupljen, osim ako ga se ne promatra s aspekta političke borbe. Navodi da se HOK i HGK ne financiraju iz sredstva proračuna, ni prihoda građana već iz komorskih članarina njihovih članova, odnosno poduzetnika. Ističe da odnos u pogledu prava na pristup informacijama između njega i podnositelja zahtjeva postoji od ranije jer se već obraćao sa zahtjevima ali ne u sklopu navedenog projekta. Smatra da najava dostavljanja zahtjeva tokom perioda od dvije godine predstavlja anticipiranje nastanka objektivnog elementa uzimajući u obzir sadržaj zahtjeva koji su usmjereni na sve segmente rada tijela javne vlasti usmjerene na pronalaženje dokaza o neodgovornosti komora. Ističe da proizlazi postojanje subjektivnog i objektivnog elementa zlouporabe prava na strani podnositelja zahtjeva. Smatra kako anticipiranje postojanja učestalih i prekomjernih zahtjeva, a koji su najavljeni, predstavlja postojanje objektivnog elementa zlouporabe. U odnosu na postojanje javnog interesa u konkretnom slučaju, ističe interes političkih stranaka koje smatraju kako su komore neodgovorne i treba ih ukinuti te u tom smislu koriste pravo na pristup informacijama radi provođenja projekta koji ima za cilj ukidanje komora, te to ne može predstavljati javni interes niti ispunjavati svrhu i cilj zakona. Predlaže poništiti rješenje tuženika.

3. Tuženik u odgovoru na tužbu ističe da navodi iz tužbe nisu osnovani. Smatra da je točno utvrdio da se traže informacije koje se odnose na trošenje tužiteljevih financijskih sredstva, koje ujedno predstavljaju javna sredstva. Ističe da prihodi od članarina predstavljaju 70% tužiteljevih prihoda, te da se pretežito financira iz javnih sredstva, odnosno zakonom utvrđenog nameta koji su članice obvezne plaćati. Poziva se na presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: UsII-167/19, poslovni broj: UsII-170/19, poslovni broj: UsII-191/19, te poslovni broj: UsII-298/20 u kojima je zauzeto shvaćanje da se u slučaju informacija o raspolaganju javnim sredstvima iz članka 16. stavka 3. Zakona o pravu na pristup informacijama ne može razmatrati pitanje zlouporabe prava na pristup informacijama. Ističe da je poništio rješenje tužitelja i predmet vratio na ponovni postupak jer je loše i paušalno obrazloženo. Upozorava da je tužitelj u tužbi uveo nove činjenice kojima pokušava dokazati postojanje zlouporabe prava, što ne može opravdati nezakonitost prvostupanjskog rješenja. Smatra da tužitelj preekstenzivno tumači pojam zlouporabe prava na pristup informacijama posebice kad se traže elementarni podaci o raspolaganju javnim sredstvima, te dodaje kako su tijela javne vlasti podložna kritici i preispitivanju njihovog rada. Navodi da udruge kao i političke stranke mogu biti korisnici prava na pristup informacijama, te se ne može nazvati zlouporabom situacija kada podnositelj zahtjeva najavljuje određene ciljeve u svrhu kojih traži informacije od tijela javne vlasti. Ističe kako se objektivni element zlouporabe ne može anticipirati jer on postoji li ne postoji. Navodi da u ovom slučaju tijelo javne vlasti zaprima razumnu količinu zahtjeva za pristup informacijama koje se odnose na raspolaganje javnim sredstvima, odnosno da iz spisa predmeta proizlazi da

podnositelj zahtjeva u 2020. i 2021. godini nije podnio tužitelju ni jedan zahtjev. Ostaje kod osporavanog rješenja i predlaže odbiti tužbeni zahtjev.

4. Zainteresirana osoba udruga F. u odgovoru na tužbu navodi da osporava tužbu u cijelosti. Rješenje tuženika smatra utemeljenim na činjenicama i dokazima i pravilnoj primjeni Ustava, zakona i propisa. Ističe da tužitelj, vlasnik informacije, upućuje u tužbi na informacije koje korisnik informacije nije ni tražio odnosno da se upućuje i na pogrešnu godinu za koju su informacije tražene. Smatra da se tužitelj neosnovano poziva na malicioznost na strani podnositelja zahtjeva za pristup informacije, te ne ističe nikakve činjenice i dokaze. Navodi da tuženik u rješenju ispravno obrazlaže da je tužitelj tijelo javne vlasti jer se financira iz javnih sredstava odnosno obveznih nameta određenih zakonom. Smatra neosnovanim navode tužbe u vezi značenja naziva projekta „HOK i HGK narodu“ koja osnova projekta je objavljena na internetskoj stranici Ističe da je tužitelj kao vlasnik informacije mogao postupiti sukladno članku 9.a Zakona o pravu na pristup informacijama. Nadalje, tužbeni navod u vezi interesa određenih političkih stranaka za ukidanje neodgovornih komora smatra neosnovanim. Smatra ispravnim utvrđenje tuženika da se zahtjevi korisnika informacije tiču javnog interesa i potrošnje javnih sredstava, te ističe pozivanje tuženika na presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske u vezi članka 16. stavka 3. istoga Zakona. Navodi da se u tužbi insinuiraju cilj projekta, te se neosnovano navode aktivnosti podnositelja zahtjeva u medijima. Upire na tužbene navode u vezi predsjednika udruge te smatra neosnovanim uvlačiti drugu pravnu osobu, HOK, u ovaj spor. Smatra da nisu istiniti navodi da je podnositelj zahtjeva bivši zaposlenik HOK-a, jer je podnositelj udruga. Navodi da u dosadašnjim postupcima tužitelj nije dostavio niti jednu informaciju pravodobno i točno a u tužbi insinuiraju da bi te informacije mogle poslužiti kao dokaz za neodgovornost komora. Smatra neosnovanim navode u vezi postojanja subjektivnog i objektivnog elementa zlouporabe prava na strani podnositelja zahtjeva. Navodi da je neosnovan i navod u vezi provođenja projekta, odnosno da je cilj ukidanje komora. Ističe da tužitelj nije dokazao da očito zloupotrebljava pravo na pristup informacijama. Navodi da insinucijama tužitelj nastoji naštetiti podnositelju, a izbjegava suradnju, pomoć i međusobno uvažavanje. Predlaže odbaciti tužbu i potvrditi rješenje tuženika.

5. Tužitelju je dostavljen odgovor tuženika i zainteresirane osobe udruge F. na tužbu, na temelju članka 6. Zakona o upravnim sporovima („ Narodne novine“, 20/10., 143/12., 152/14. i 29/17.- ZUS).

6. Tužbeni zahtjev nije osnovan.

7. Prema podacima spisa predmeta i obrazloženja rješenja tuženika, rješenjem tužitelja Hrvatske gospodarske komore od 1. veljače 2021., odbijen je zahtjev za pristup informacijama podnositelja F. od 26. lipnja 2019. kojim je tražio informaciju – izvode prometa na bankovnim računima, a koje su banke dostavile tužitelju u 2015. godini. Zahtjev je odbijen na temelju članka 23. stavka 5. točke 2. i točke 5. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ 25/13., i 85/15.-ZoPPI) iz razloga što podnositelj zloupotrebljava pravo na pristup informacijama.

8. Osporavanim rješenjem tuženika poništeno je navedeno rješenje Hrvatske gospodarske komore od 1. veljače 2021. i predmet vraćen tom tijelu na ponovni postupak. Tuženik je u obrazloženju rješenja među ostalim naveo da Hrvatska gospodarska komora nije utvrdila činjenično stanje i navela okolnosti iz kojih bi se moglo zaključiti da podnositelj zahtjeva zloupotrebljava pravo na pristup informacijama, odnosno da bi udovoljenje zahtjevima podnositelja opteretilo rad i

redovito funkcioniranje Hrvatske gospodarske komore. Tuženik je naveo da podnositelj traži informacije koje se uglavnom odnose na zakonitost djelovanja i trošenja, javnih proračunskih sredstva. Takva informacija ulazi u krug informacija za koje postoji javni interes za njihovim dobivanjem i čije traženje potiče jačanje odgovornosti rada tijela javne vlasti. Obrazložio je da se Hrvatska gospodarska komora između ostalog financira iz članarine koju plaćaju njezine članice (prema financijskom planu za 2021. godinu prihodi od članarina i članskih doprinosa predstavljaju preko 70% prihoda Hrvatske gospodarske komore), stoga se ista financira pretežito iz javnih sredstva, odnosno zakonom utvrđenog nameta koji su članice obvezne plaćati. Tuženik se pozvao na presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske u kojima je zauzeto shvaćanje da se u slučaju informacija o raspolaganju javnim sredstvima iz članka 16. stavka 3. ZoPPI-a ne može razmatrati pitanje zlouporabe prava na pristup informacijama. Ističe da su podnositeljevi zahtjevi jasno određeni, nisu uvredljivi, te se tiču javnog interesa i potrošnje javnih sredstva.

9. Tuženik je, na temelju članka 117. stavka 2. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ 47/09. –ZUP) predmet vratio na ponovni postupak uz uputu što je u ponovnom postupku Hrvatska gospodarska komora, dužan utvrditi pri rješavanju zahtjeva podnositelja.

10. Prema ocjeni ovoga Suda, tužitelj tužbenim navodima nije doveo u sumnju zakonitost rješenja tuženika. Obrazloženje rješenja tuženika sukladno je ovosudnoj praksi u vezi primjene članka 16. stavka 3. ZoPPI-a u istovrsnim predmetima traženja informacija koje se odnose na raspolaganja javnim sredstvima.

11. Slijedom svega navedenog je, na temelju članka 57. stavka 1. ZUS-a, odlučeno kao u izreci presude.

U Zagrebu 31. kolovoza 2021.

Predsjednica vijeća:
Mira Kovačić, v.r.